

Dissertatio medica inauguralis de incubo / [Gottfried Welsch].

Contributors

Welsch, Gottfried, 1618-1690.
Zeidler, J.
Universität Leipzig (1409-1953)

Publication/Creation

Leipzig : T. Ritzsch, 1643.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/j5fr34uq>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

15.

10.

Directore DEO,
ARCHIATRO SUMMO!
DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS

De
INCUBO,

Quam
Jussu, & Authoritate Amplissimi, juxtà ac Gratio-
sissimi Medicorum in Almâ Lipsiensi
Collegii,

SUB PRÆSIDIO
VIRI

Amplissimi, Excellentissimi, ac Experientissimi
Dn. JOHANNIS ZEIDLERI, Phil. & Med. Doct.
ejusdemq; Facultatis Decani, Prof. Therapeut.
Publ. ac Colleg. Princip. Colleg.

*Dni Præceptoris, Fautoris, ac Promotoris sui ætatem de-
venerandi,*

PRO

Assequendâ HONORES, & PRIVILEGIA in Arte
Medicâ DOCTORALIA
petendi

L I C E N T I A,

Publici Examinis loco proponit

M. Gottfried Welsch/ Lips. Art. Med. Baccal,

Ad diem 29. Jun. Ann. 1643.

L I P S I Æ

Exscribat TIMOTHEUS RITZSCH.

VIRIS

Clarissimo, & Excellentissimo

Dn. JOHANNI ITTIGIO,

Med. Licentiato, Inclytæ Facultatis Philo-
phicæ Assessori, & Professori Publico, nec non
minoris Principum Collegii
Collegiato;

Ut &

Reverendo, Clarissimo, & Eximio

Dn. M. ABRAHAMO Zeller /

ad D. Thomæ Diacono,

*Suis olim Præceptoribus fidelissimis, nunc verò
Fautoribus & Amicis magnis*

Inauguralem hanc Disputationem
in perpetuæ gratitudinis, & debiti
honoris testimonium dicat, conse-
crat.

M. Gottfried Welsch / Lips.
Art. Med. Baccal.

RESPIRATIONIS

summam esse Utilitatem ,
summamq; ad vitam com-
munem Necesitatem , ve:
doctè satis superq; demon-
strare videtur *Galen. lib. de*
Utilitat. Respirat. vel illam in-
super Caloris nativi probat
Nobilitas, qvi Natura nostra
est, *Gal. 5. Aph. comm. 22. &*

Facultas gubernans Corpora nostra *1. Aph. comm. 15.*
à quo omnis s.n. alteratio, concoctio, nutritio, & in Ex-
crementis ipsis qualitates proveniunt, *l. 2. de Facult.*
Nat. c. 4. Cujus tuendi, & conservandi gratiâ summè
occupata fuit Sapiens partium Formatrix, quæ Corpo-
ris habitui laxitatem quandam, innumerosq; Cuti po-
ros imprescit, Pulmonesq; fabricavit, ut Calor natus
à fuliginibus, quæ nat. per poros cutis insensibiliter ex-
eunt, defendatur, aëre verò per Respirationem attractio
ventiletur & conservetur. Respirationis autem Actio,
cùm non minus ut reliquæ Facultatum Actiones lædi à
Practicis observetur, non abs re fecisse videbor, quod de
INCUBO, tanquam in quo manifeste Respirationis
Actio læditur, præsentem Inauguralem Disputationem
publici Examinis loco pro Ingenii viribus conscripse-
rim, hancq; materiam ventilationis incudi publicè sub-
jecerim. Qvod (DEUM precor) fiat Feliciter!

T H E S I S I.

Affectus, quem in præsentiarum placido Opponentium Examine subijcimus, Græcis, vel ab Homine ejus Nominis, qui frequenter crapulæ studens graviter hoc affectu tentatus fuit, ut *Petr. Forest. Obs. Med. l. 10. in Schol. ad Observat. 50.* à Præceptore Benedicto Faventino se notasse refert; vel *ὑπὸ τῆ ἐφιάλλε-
θαι*, ab insiliendo, *ἐφιάλλης*; vel *βαεζζυκάρι*, *ὑπὸ τῆ βαεζ-
ζεν*, quod inarticulatè loqui significat; quia Ephialtici incertam, & inarticulatam vocem edere in paroxysmo solent; Latinis ab incumbendo, Incubus, vel Incubo, quod, qui afficiuntur, onus sibi incumbere imaginentur, & inter falsas illas Imaginationes, quibus Ephialtici ducuntur, Hominem, qui illos opprimat, turpis libidinis usum ab eis exigere, seu unà concumbere opinentur. *Vid. Vid. l. 2. c. 19. de Curat. membratim*; Germanis *der Alp* dicitur, oder *das Nachtmännlein*.

T H E S I S II.

Quæ quidem nomina Affectûs proprietatem designare nobis videntur, non obstante, quod à variis Authoribus variis hic Affectus insigniatur nominatibus: Avicennæ enim *lib. 3. fen. 1. tractat. 5. cap. 5.* ab adjunctâ Respirationis læsione Strangulator; *Themis. l. 2. Epist. ὑπὸ τῆ πνίγην, πνιγάλιων*, Suffocator; Dioscoridi *πνιγμὸς ἐνύπνι*; *Plin. l. 25. c. 4.* Noctis & Faunorum ludibria; vulgaribus puerorum Interfector, vel Mazapedum, ut habet *Dominic. Leo. l. 2. Art. Med. c. 13.* & Dæmon vocari solet, quam appellationem ex *B. Augustin. l. 15. de Civitat. DEI* fortassis desumptam, & ex falsa vulgi persuasione huic Affectui impositam esse putat *Ludovic. Mercator. l. 1. de Intern. morb. Curat. c. 10.* Meminit enim Author citatus quorundam Dæmonum, quos Incubos, & Succubos vocant, non tamen, quod dicti Dæmones Affectum hunc inducere soleant, sed quod sub formâ virorum mulieribus lascivis, & Venerem expetentibus incumbant, vel, fœminas mentientes, viris succumbant, uti clarè hujus appellationis rationem reddit *Petr. Paul, Pereda l. 1. de Curat. Morb. c. 10.*

T H. III.

TH. III.

Quicquid autem Incubi nomine veniat, nos h. l. Illum saltem, quatenus forum Medicum ingreditur, corporisq; humani Affectus est, describimus, quod sit Respirationis Offensio, cum pravis insomniis, à vapore crasso in Respirationis organa, Caputq; sese insinuante, orta. *Sennert. l. 1. Prax. part. 2. c. 29. & in paralipom. ad l. 1. pract. Med. c. 10. Plater. Tom. 2. c. 4. de funct. lesionib. Fernel. l. 5. de partium morbis & Symptom. cap. 3.*

TH. IV.

Quam Definitionem dum, quâ fieri poterit brevitate, explicare conamur, tria in illâ consideranda nobis proponimus: 1. Definitionis Genus; 2. Partem Affectam; & 3. Causam efficientem, eandemq; proximam.

TH. V.

Genus Definitionis quod attinet, quamvis equidem Incubus per Pravum insomnium à *Mercator. l. 1. de Curat. Morb. intern. c. 10.* per Phantasma à *Platear. part. 2. c. 24.* per Importunam Oppressionem à *Bertin. l. 12. de Morb. & Sympt. part. intern. c. 3.* per Nocturnam aggravationem à *Caspar. Peucer. c. 3. Prax.* per ponderosum Incumbens à *Rhas. ad Almans. l. 9. c. 12.* & ab aliis aliter definiatur, nobis tamen Respirationis Offensionem, tanquam Symptoma magis urgens, & formalitatem hujus affectus nervosius exprimens, generis loco ponere visum fuit, præsertim cum Incubus hoc tempore non minus à *Platero tom. 2. de funct. lesion. c. 4. de Respirat. defectu.* quam à *Sennerto l. 2. Prax. part. 2. c. 29. & in paralipom. c. 10. & Fernelio l. 5. de part. morb. & Sympt. c. 3.* eodem modo definiatur.

TH. VI.

Cumq; vitæ nostræ subsistentia Spirituum copiâ & commoderatione constet, illorum vigore nitatur, quibus Natura ad omnes Actiones ceu commodissimo instrumento utitur; Spiritus autem ipsi, teste *alen. de Utilitat. Respirat.* alimentum ab aëre per

inpirationem attracto capiant, consequens sanè est, ut Respirationis summa ad vitam sit necessitas, summumq; ex ipsius læsione, vel offensione Homini immineat periculum.

TH. VII.

Quare haut inconvenienter nos fecisse existimamus, quod Genus Definitionis per Respirationis Offensionem, hoc est, læsam respirandi Actionem, tanquam à quâ Ephialticis omne dependeat periculum, cum dictis Authoribus exprimere voluerimus.

TH. IIX.

Porro cum Doctore Galen. 1. de loc. affect. c. 1. pro locorum Affectorum differentiâ Curationem quoq; variari contingat, ad Partis in Incubo Affectæ explorationem ut accedamus, instituti ratio postulat.

TH. IX.

Variæ autem de hâc sunt Practicorum sententiæ: Quidam enim Caput, musculos, nervosumq; genus, ut Mercator. l. 1. de intern. Morb. Curat. c. 10. & Petr. Forest. l. 10. de Cerebr. morb. Observ. 50. Quidam ventriculos Cerebri, ut Johann. Gorraeus in Definit. Med. pag. 162. & Posteriores imprimis, ut Recentiores apud Sennert. in Institut. Quidam verò Præcordia, & Diaphragmatis Partes, ut Fernel. l. 5. de Part. Morb. & Symptom. c. 3. & Plater. in Prax. Med. tom. 1. l. 2. c. 4. Et Sennert. in Paralipom. cap. 20. Quidam Hypochondria, ut Georg. Bertin. de Morb. & Symptom. part. int. l. 12. c. 3. & Alii Alias pro Parte Affectâ agnoscunt.

TH. X.

Verum omnes has sententias facili negotio inter se conciliari posse putamus, distingvendo sc. inter Partem primariò Affectam, & quæ per Consensum est.

TH. XI.

Ex quibus Partem primariò Affectam, & τὸ πρῶτον παύου esse Præcordia, & imprimis musculos thoracis, & Pulmones, Respirationi inservientes; Per Consensum verò Partium subiecta-

Harum pati Cerebrum, ipsiusq; Imaginatricem, Motricem, & Sensibilem Facultatem ab ascendentibus fumis, ac imprimis ex fallaci perceptione oneris thoracis partes gravantis perturbari, & in suis actionibus ordinariis seduci cum superius citatis Authoribus, *Fernelio* scil. *Platero* & *Sennerto* statuimus. In Incubo enim Sensûs & Motûs quandam adesse ligationem, certum est, talis tamen illa saltem est, qualis aliàs in profundè dormientibus accidere solet; Et licet Caput quoq; repleatur à vaporibus, illa tamen repletio Incubi causa non est, neq; caput subjectum est læsæ respirationis, quamvis sit subjectum læsæ phantasiæ. Unde Locus affectus à *Fernelio*, *Platero* & *Sennerto* citatis in locis rectè in thorace consistere dicitur; Dum à vaporibus ascendentibus Respiratio læditur, in somno inde Phantasma oneris incumbentis formatur, ut homo se ab aliquo pectori incumbente opprimi somniet, teste *Sennert. in Paralipom. c. 10.*

TH. XII.

Cæterum cum nihil sine Causâ fieri, nulliusq; Actionis aut læsæ, aut abolitæ, sanitatis aut morbi ratio aliter consistere possit secundum *Galen. 1. Meth. Med.* absq; ulteriori remorâ ad Causarum investigationem accessum facere svadet ordo.

TH. XIII.

Causæ proximæ in definitione facta est mentio: Remotæ sunt vel Internæ vel Externæ.

TH. XIV.

In Externarum numero primum sibi vindicat locum Aër, cujus sicut summa & inevitabilis est ad vitam necessitas, ita quoq; cum ambiendo corpora, tum quatenus respirando illum attrahimus, magnam corpora nostra alterandi & p. n. afficiendi vim habet, *Sennert. Instit. libr. 4. part. 1. cap. 2.* approbante *Hippoc. libr. de Nat. Homin.* ubi morbos partim ex vivendi ratione, partim ex Spiritu, quem vivendo trahimus, provenire asserit; Hinc si ille à nat. constitutione ad excedentem frigiditatem recedit, ad Incubi generationem frigiditate suâ aliquid quoq; tribuere pro certò habemus; Aliquibus enim ex frigore externo, cum relecto capite

dor-

dormirent, malum hoc accidisse, testis est *Petr. Forest. Observ. Med. l. 10. de morb. Cerebr. in Schol. ad Observ. 51.*

TH. XV.

Subsequitur prava victus Ratio & Alimentorum tam in Substantiâ, quam in Quantitate & Qualitate vitium; Si namq; cibus eâ copia offerendus, quantam Corpus, cui offertur, superare valeat, ex *Hippoc. l. de Loc. in Hom. & ubi p. n. copiosior ingestus fuerit, morbum faciat Aphor. 17. §. 2.* Cibus insuper nutrito similis esse debeat, *Galen l. 1. Element.* elucet sanè, quanta ex erroribus circa victûs rationem commissis Corpori nostro accrescat incommoditas, quantumq; ex illo errore periculum. Hinc videmus voraces, potatores, crapulæq; deditos ut plurimum Incubo, & nocturnâ illâ compressione vexari, non minus verò & illos, qui in assumptorum Qualitate peccare, & cibus frigidis, crassis, crudis & flatulentis, nullâ vel temporis, vel modi utendi ratione habitâ, uti consvescunt, dum plerumq; cibo priore nondum concocto novum ingerere, & concoctione itâ turbatâ cruditatem cruditati jungere solent.

TH. XVI.

Huc pertinent etiam Somnus, & vigiliæ immodicæ; Somnus enim licet *Hippoc. 6. Epidem. 5. text. 10.* viscerum Cibus dicatur, duplici tamen ratione, Temporis videlicet, & Decubitûs ad Incubi generationem facere videtur; Ratione temporis quidem, si vel longo nimis, vel diurno, vel statim post pastum præsertim largiorem quis indulgeat somno, naturales evacuationes impediuntur, Calor natus hebetior redditur, pituitosi humores in Corpore coacervantur, & fluxiones ac Catarrhi augentur; Ratione Decubitûs, si supinus ille est; repletionem in Capite excitat; Superfluitates namque Cerebri ad posteriores partes confluunt, nec per suos canales naturales in anteriore Capitis parte sitos (palatum, os, nares,) sufficienter expurgari queunt *Avicen. l. 1. fen. 3. doctr. 2. c. 9.* Vigiliæ verò dum ab illis Balsamum illud vitæ hum. sc: rad. absumentur, calorq; natus debilitatur, huc non minus referri possunt.

TH. XVII.

TH. XVII.

Nec impar quoque est Motûs, & Quietis ratio : Plurimum enim, & repente movere corpus, periculosum est Hippocrati *Aph. 51. f. 2.* cum ab illo Spirituum dissipatio, partium solidarum absumtio, totiusq; Corporis imbecillitas & extenuatio, *Galen. l. 2. Aphor. Comment. 28.* fiat; Ab Otio verò, & Quietè nemiâ, Corporis frigiditas, excrementorum retentio, Caloris nat. præfocatio, ciborumq; infelix concoctio, & distributio, indeq; cruditas generandis vaporibus apta prognasci soleant; Ad hujus affectûs generationem faciunt non minus Hæmorrhoidum, Mensium, seminis, aliorumq; Excrementorum p. n. retentio.

TH. XVIII.

Circâ Causas autem Externas prætereâ notandum est, varias de illis esse vulgi opiniones; Alii enim Dæmonem insultantem, & supra Corpus salientem: Alii Vetulam ad Venerem invitantem; Alii Canem: Alii aliud quid Corporeum sibi incumbens, corpusque comprimens esse dicunt: Et pleræque mulierculæ virum quendam corpori suo incumbentem esse pronunciant.

TH. XIX.

Verùm ad Fabulas has nos non attendimus, sed potius in inquirendis causis Physicis permanemus, & ad Causas Internas accessum facimus:

TH. XX.

Causæ autem Internæ sunt vel antecedentes, & remotæ, vel Continentes & Proximæ.

TH. XXI.

Ad Causas Antecedentes pertinet i. Viscerum naturalium p. n. constitutio, imprimis verò intemperies frigida, & humida, quâ si vel ventriculus, vel Epar, vel Lien detineantur, cruda fit concoctio, crassiq; & pituitosi sanguinis generatio; hinc multi, & crassi excitantur Vapores, & halitûs, quos Natura tempore,

B

somni

somni aggreditur, & concentrati tunc temporis caloris ope expellere quidem per insensibilem transpirationem conatur, sufficienter tamen non potest;

TH. XXII.

11. Humorū multorum, & crassorum plenitudo, existentium intra venas meseraicas, præsertim autem thoracis, & partium vicinarum, earum maximè, quæ Respirationi inserviunt; qui humores, licet diversi quidem sint, plerumque tamen vel à copia sanguinis, vel à pituitosis, crassis, crudis, & Melancholicis, in Epate, Mesenterio, Liene, & circa Præcordia congestis malum hoc produci, & Cerebro postea communicari solet.

TH. XXIII.

Causa Continens, & Proxima, est Vapor crassus, qui interdum in ipso Capite produci creditur à Merc. & Aliis, à Cerebri sc. excremento crudo, & tenui, cum illud ab ambiente aëris frigiditate increassatur, ut tam citò discuti nequeat, sed sese in nervorum meatibus insinuat, & crassitie suæ Spirituum animalium ad motus & Respirationis organa influxum impedit, atque ita, donec discutiatur, Affectum hunc inducat; Interdum verò, & ὡς ἂν τὸ πολὺ à copioso crudorum humorum proventu in ventriculo, circa Hypochondria, & in venis meseraicis secundum *Platerum*, *Sennertum*, *Fernelium* majoribus præsertim, & circa Præcordia ad viscera dispersis generatur; cum in illis multa excrementa, sanguisq; impurus cumuletur, test. *Senn. l. 2. part. 3. sect. 2. cap. 6.* ex quibus resoluti vapores circa Diaphragma subsistunt, & nocturnam hanc compressionem, suffocationisq; metum inducunt, ut idem *Sennert.* habet in *Paralipom. c. 10.* & *Plater. l. de funct. les. c. 4. de Respiration. defect.*

TH. XXIV.

Vapor autem hic ex *Massar. l. 1. c. 20.* ab omni humore, præterquam à Bile flavâ, quippe quæ mordendi vim habet, & ad inducendum hunc affectum, minimè accommodata est, originem trahere potest; & duplicem agendi vim habet, ratione *Quantitatis* sc. & *Qualitatis*;

TH. XXV.

TH. XXV.

Quoad Quantitatem, copia ejus aestimanda venit, necesseq; est, ut multi, & ad effectum inducendum sufficientes sint vapores, ne, si in justo minore adessent copia, à Naturâ statim consumantur, & dissipentur;

TH. XXVI.

Quoad Qualitatem, vaporem hunc caliginosum, crudum, crassum, & frigidum esse dicimus, peculiarem tamen ipsi attribuentes crassitiem, & qualitatem, quâ sc. Diaphragmati, partibusq; vicinis, & Cerebro communicari, ipsisq; sese insinuare possit; Nec acridinis, mordacitatis, vel alius alicujus malignæ qualitatis simul compos est, quia tunc Cerebrum, membranasq; illius magis afficeret, & Epilepsiam induceret.

TH. XXVII.

Ex quibus talem Generationis modum nobis imaginamur: Corpus nostrum ne diurnis laboribus, & cogitationibus justo citius consumatur, Opifex Max. quiescendi tempus, noctem sc. in, quâ lassi & defatigati somnum capiamus, sapienter ordinavit, cujus virtute non solum vires roborantur, corpusq; placidâ quiete reficitur, sed & concoctiones promoventur, & meliores efficiuntur, quod test. *Gal. l. 1. de Caus. Symp. c. 8.* dum somni tempore Animalem vim quiescere, Naturalem verò vehementius operari affirmat. In somno autem fiunt evaporationes: quæ, cum, crassæ, & fuliginosæ thoraci & capiti communicentur, difficilem respirationem, & depravatam imaginationem efficiunt.

TH. XXVIII.

Ex hisce facile danda est Symptomatum ratio; Somniant namq; ponderosum quiddam sibi incumbens, quia vasa thoracis crudis humoribus, & vaporibus repleta tument, à quibus vaporibus perturbata Phantasia, in dijudicando fallitur, & pro vaporum conditione falsa profert Phantasmata; Clamitare cupientibus vocis iter sibi præcludi sentiunt, vinctos, & affixos se putant sentiendiq;, & movendi vim non habent, quia, affecto à vaporibus

bus cerebro, ipsa quoq; movendi, & sentiendi organa sympathicè afficiuntur.

TH. XXIX.

Cur autem respiratio & motus impeditus in thorace præcipuè percipiatur, ratio est, quod cæterorum membrorum motu dormiens Animal non adeò opus habeat, sed ob respirandi summam necessitatem thoracis motus præ reliquis maximoperè necessarius existat.

TH. XXX.

Differentias Incubi quod attinet, differre dicitur Incubus (1.) ab Incubo, & (2.) ab aliis Affectibus similibus;

TH. XXXI.

Incubus autem ab Incubo differt 1. Ratione Causæ Efficientis, unde alius à Sangvine crassiore; alius ab humore pituitoso; alius verò à melancholico;

TH. XXXII.

Et 2. Ratione Durationis, unde alius est recens, alius inveteratus.

TH. XXXIII.

Ab aliis verò Affectibus similibus: A vertigine quidem, quod vertiginosi frequenter à rebus, & causis externis, Ephialtici verò non nisi à causâ internâ moveantur, & in paroxysmum incidant, *Ludovic. Mercator. l. 1. de Inter. morb. Curat. c. 10.*

TH. XXXIV.

Ab Infomniis, quod infomnia citrà morbosam in corpore *Νάθειον*, & dispositionem monstris, & Imaginibus plena sint; Incubus verò non, nisi præ existente in Corpore malâ quâdam dispositione accidat; uti idem Mercatus habet loco in præcedente Th. cit.

TH. XXXV.

Ab Apoplexiâ, & Epilepsiâ, quod horum Affectuum partim formalis ratio longè sit diversa, partim causa proxima habeatur ventriculorum Cerebri ab Humoribus, & Vaporibus orta pe-

cularis Obstructio, & Substantiæ Cerebri Repletio ex vulgari opinione; Incubi verò (licet ille *Holler. de morb. Inter. l. 1. c. 14. & Aristot. l. de Som. 1. & vigil. c. 3.* Epilepsia nocturna dicatur) causa sit thoracis compressio, ac phantasiæ in apprehensione, & formatione speciei phantasticæ aberratio, quamvis Epilepsiæ similis videtur hic Affectus Paulo *l. 3. c. 15.* ex eo, quod Ephialtici plurima ex iis in somno patiantur, quæ Epileptici vigilando perpeti consueverunt.

TH. XXXVI.

Signa duplicia habentur, Diagnostica sc. & Prognostica.

TH. XXXVII.

Diagnostica sunt: Motus tarditas, torpor, incertæ, & Inarticulata vocis expressio, Rei alicujus prementis ac (quod frequentiùs contingit) spectri incumbentis, & suffocantis imaginatio, & functionum animalium omnium ferè, cum Respirationis Difficultate, læsio; Aliquibus enim Ephialticis visum fuisse spectrum à pedibus ascendere, totumq; deinde corpus comprimere, & occupare, hinc mugitus, peterentq; auxilium, si possent, Scribit *Bernhard. Gordon. de Passion. Capit. part. 2. c. 24.* Sic Sacrificus ille querebatur, sub quamlibet ferè noctem ad se commeare mulierculam, sibi non ignotam, & pectori suo illabi, illud violenter comprimere, atq; animæ vias coarctare, ut ægrè respirare queat; hinc clamare cupienti vocis iter sibi præcludi, ut quantum præ pavore nitatur attollere, minimè tamen queat, nec porrò manus ad propulsandam injuriam, nec pedes ad capeffendam fugam expedire se valere fatebatur, de quo legatur *Johann. Schenckius Observat. l. 1. de Incubo;* Sic etiam Foresto, dum adhuc puer esset, à Cane nigro se Opprimi, ut anhelitum trahere non potuerit, in somno visum fuit, uti de seipso testatur *l. 20. Observ. Med. de Cerebr. Morb. Observ. 51.* Et Aliis alia representata fuisse spectra passim ex historiis, & Observationibus Medicis videre est.

TH. XXXVIII.

Hæc autem omnia non vigilantibus, sed dormientibus in somno eveniunt; quia Calor natus in somno vegetior factus.

in crassos, viscidos, crudosq; humores validius agit, halitusq; caliginosos, & vapores crassiores ab eis elevat, illos verò primo statim somni accessu, quo Incubus fieri solet, discutere minimè sufficiens est, *Ludov. Mercat. l. 1. de Intern. Morb. Curat. c. 10*; præterea etiam vigilans Animal, circa Phantasmata non ita fallitur, ut dormiens, & vapores crassi somni tempore Respirationis Organâ comprimentes, Cerebrumq; petentes per vigiliâs facilius erumpere, & discuti possunt, *Massar. l. 1. c. 2.* Tamdiu verò durat Affectus hic, usq; dum ob Patientis anxietatem, & clamandi desiderium, Spiritus fiant mobiles, & perrupto somno Homo excitetur.

TH. XXXIX.

Signa Differentiarum à causis petitarum ex Phantasmatum formâ desumuntur; Cùm enim Præcept. *Hippoc. l. de Insomn.* quales intus lateant succi, noxam illaturi, ex insomniis prænosendum sit, haut secus ex illis Incubi causa cognosci quoq; poterit; Quemadmodum enim Insomniorum Physicorum & naturalium Causæ manifestæ sunt, sive illæ sint Externæ, *Hippocr. cit. l. de Insomn. ημερῶν ἀρχῆων ἀποδοσεῖς* dictæ, sive Internæ, Humorum sc. nat. abundantium species, quorum ratione Biliosi rixas, pugnas, cædes, incendia; Melancholici tenebras, spectra, funera, sepulchra; Sangvinei Convivia, Musicam; Phlegmatici nives, balnea, natationes in aqua somniant; Ita quoque de Insomniis, quæ p. n. sunt, ex Humorum p. n. abundantium specie conjectura facienda; Hinc si rubicunda apparent Phantasmata, & Martem somniant Ephialtici, à Sangvine malum oriri censendum est; Si albicant, & balnea, & submersiones aquarum somniant Incubo detenti, à Pituita; si nigricant, & horribilia occurrunt Phantasmata, à Melancholia mali principium dependet; ita si Venerem somniant, ex retentione, vel corruptione seminis, aut Menstruorum fit Incubus.

TH. XL.

Signa Differentiarum à parte affecta ab antecedente Partium Dispositione petenda sunt.

TH. XLI.

TH. XLI.

Quantum ad Prognostica, illa vel imminentem Incubum prænuntiant, vel eventum præfagiunt.

TH. XLII.

Imminentem Incubum Pueris imprimis prænuntiat Hippocrates Aph. 24. sect. 3. ubi in illorum morborum, qui ætati puerili contingunt, numero, nocturnos pavores complectitur; In cujus Aphorismi Comment. Gal. Pavores, inquit, per somnum Infantibus adsunt, iis præsertim, qui naturâ edaciores sunt; quamvis equidem pavores hi à vero Incubo in hoc differre videantur, quod in illis nec vox, nec motus intercipientur, sed aut submissâ, aut queribundâ voce lamententur, aut altè interdum exclament, nonnunquam etiam adeò terreantur, & angantur, ut magnâ vi, nisi prohibeantur, è lecto profiliant; in hoc verò sensûs & motûs sit quædam ligatio, cum Respirationis offensione conjunctâ; Interim tamen, qui pavoribus hisce vexantur, ut Infantes, ad Incubum proclives, & proximè dispositi sunt; Cujus quoque rei causam in suprâ citato Comment. Galen. affert, voracitatem scilicet, & hinc enatam crudelitatem, propter quam pueri plerunque, & post hos, qui crapulæ dediti sunt, Holler. l. 1. de morb. int. c. 14. & obesi, & Mulierculæ, quarum corpora cachectica, ut plurimum Incubo vexari solent.

TH. XLIII.

Quod ad eventûs Prognosin attinet, non equidem magni periculi hic Affectus est, si à crapulâ, eâq; levi, ortum trahat, præsertim cum rariores Paroxyfmi, & accessiones leves, ac Symptomata mitia sint; verum si plures Paroxyfmi, Symptomata graviora, malumq; confirmatum, & inveteratum est, absq; morâ Patienti succurrendum est; Frequentius enim si accidat, Apoplexiam, Epilepsiam, Maniam, Melancholiam, Paralyfin, subitamq; cordis suffocationem, & mortem repentinam minatur; siquidem non rarum est, quosdam, præsertim Pueros, & obesos, in quib; vapor crassior, & copiosior est, nullumq; exitum reperit, in ipso cubili mortuos repertos fuisse; Deterior est Incubus, qui partim dormienti, partim vigilantem accidit, quia Epilepsie propinquior; Imprimis au-

tem

tem si post excitationem sudor frigidus, tremor cordis, aut Spasmus, vel Syncope eveniant, lethale est; Quia Cor quoque ob Copiam, & pravitatem materiae simul affici significat.

TH. XLIV.

Absolutâ Primâ, ad alteram Disputationis hujus partem nos accingemus, breviterq; quæ Curationem Incubi respiciunt, annexemus, procedentes Medendi Methodo, quæ certas nobis suppeditat Indicationes, quibus, quid in hoc Affectu agendum nobis sit, indicatur;

TH. XLV.

Indicationum autem tres sunt; Curatoria sc. Præservatoria, & Vitalis; unde tot quoq; erunt Indicantia; Curatorium vid. quod Caussæ Continentis, & Proximæ ablationem, vaporis discussionem, & dissipationem indicat; Præservatorium, quod Caussas Antecedentes, & Procatarticas, Humores sc. vitiosos, tollere jubet; & Vitale, quod virium perdidarum restitutionem, præsentium Conservationem, Partiumq; debilitatarum refectio- nem, & corroborationem indicat.

TH. XLVI.

Medici itaq; Officium est, ut tam quid Paroxysmi, quam quid remissionis tempore agendum, sit sollicitus.

TH. XLVII.

In Paroxysmo quidem, cum Affectus hic somni tempore invadat, omnium primò Ephialtici vel compellatione Nominis (ut vulgo placet) proprii, vel leni Corporis impulsione, vel cum increpatione à somno excitandi sunt; hinc fieri etiam poterunt, pro rei exigentiâ, vel leves, vel fortiores extremarum partium ligaturæ, & frictiones; Vapores internè discutiantur Aq. Zedoar. carminat. aneth. cinam. Spir. anis. fœnic. cortic. aurant. mac. &c. cumq; incertum sit invasionis tempus, noctuq; potissimum fiat, ideoq; ne auxiliis destituti relinquuntur in paroxysmo, soli dormire non debent, qui huic malo obnoxii sunt, sed summè proficuum ipsis erit secundùm vulgarem versiculum:

Semper habere aliquem Piladem qui curet Oresten;

TH. XLIX.

TH. XLIX.

Post Paroxysmum verò secundæ Indicationi satisfacere optimè possumus;

TH. XLIX.

Cumq; Vapores, quos suprà pro Continente Incubi Causâ agnovimus, ex omnibus humoribus, præterquam à Bile flavâ, originem trahere possint, Sangvine sc. Pituitâ, & Melancholiâ, triplicem hinc suscipere Curationem necesse est.

TH. L.

A Sangvine itaq; non crassitie tantùm, sed copiâ quoq;, & quantitate peccante, si vapores provenerint, huic indicationi satisfacimus, dum crassitiem illam attenuamus medicamentis attenuantibus, utpote sunt: fumar. Ceterach. chamedr. Chamæpit. lupul. Cichor. cuscut. capil. ♀ cum sem. anif. fœnic. ammos, &c. Cremor item & Cryst. ♀ rinct. ♀ &c. & copiam sanguinis deminuímus, id quod venæ sectione perficitur, quâ solâ sæpè, ut alii secund. Gal. de. Sangy. miss. c. 6. à Plethorâ introducti morbi, curatur Incubus; Celebratur autem Phlebotomia in Adultis tantùm, & adsvetis; In non adsvetis verò, & delicatioribus Cucurbitularum in scapulis, & cruribus scarificatarum applicatio locum, ejus complet; Verùm in Pueris, & in quibus sanguinem detrahere contra indicat Ætas, & aliæ Circumstantiæ, imprimis diætâ, & accuratâ victus ratione curatur; Secatur verò vel Medianâ, vel Epatica, vel Cephalica ad minuendam copiam; interdum tamen revulsioni gratiâ venæ in pede aperiuntur commmodè, præsertim mulieribus, quæ retentis, & suppressis mensibus laborant.

TH. LI.

Si verò Sangvini alii humores peccantes commisceantur, qui vaporum generandorum aptam præbeant materiam, illos convenientibus & cuilibet humori appropriatis medica-

mentis præparare, & præparatos evacuare jubet Medendi Me-
thodus.

TH. LII.

Hinc si à Pituitâ quocunque modo genitâ vapor exhalave-
rit, præparanda illa & διαταξις συμφορητικῶν χωρίων evacuanda
est;

TH. LIII.

Præparatio fieri debet per attenuantia, & calefacientia,
ex menth. chamædr. calaminth. melliss. enul. beton. hyssop.
marrub. organ. Salv. Majoran. rosmarin. stæchad. Arab. &c. ex
quibus Aquæ destillatæ, Essentiæ, Extracta, Syrupi, & Decocta
præparari arte Pharmaceuticâ possunt, inter quæ Decoct.
Gvajaci, & Pæon. à *Foresto* summè recommendantur, & à *Vid.*
Vid. l. 2. de Cur. membr. generosa in hoc Affectu medicamenta
vocantur.

TH. LIV.

Præparatus itâ, & ἐπεὶ factus humor Pituitosus pur-
gari denique, & evacuari debet medicamentis convenientibus,
Agar. turbith. trochisc. Alhandal. mechoac. chelap. Pil. aut. cocha-
rab. hier. c. agar. phlegmagog. de absynth. Quercat. Spec. dia-
turbith. c. Rhab. Elect. diaphoen. Ind. maj. benedict. laxat. &c.
quæ pro Patientis placito, ætatis item, & temperamenti constitu-
tione variis possunt exhiberi formulis, inter quas Pilulæ, parùm
ob illarum molem exiguam, partim verò ob soliditatem, quâ ei-
tius devorâri, & diutius in ventriculo immorari possunt, princi-
patum tenere videntur.

TH. LV.

Post purgationem hoc quoque in Casu tentari potest venæ
sectio, præsertim si Pituita sanguini permixta est, nec reliquæ dis-
svadent circumstantiæ;

TH. LVI.

TH. LVI.

Einetica non minus tuto exhibere possumus, videlicet si pituita ventriculo impacta, & Patiens ad vomendum dispositus, & proclivis sit.

TH. LVII.

Sin verò, quod rarius accidit, ab humore melancholico vapores Incubum inducentes proveniant eadem Methodo procedendum est, præscriptis tamen medicamentis huic humori convenientibus, & appropriatis;

TH. LIX.

Melancholicus itaque humor si p. n. abundat, *ἀνω* quoque, & *κάτω* evacuari potest; rarissimè *ἀνω*, sc. in ventriculo & vicinis partibus collectus in assuetis expurgandus; In non assuetis autem, & ubi humor p. n. altius inhæret, præmissâ præparatione *κάτω* educendus est;

TH. LIX.

Præparatur autem Humor melancholicus incidentibus & attenuantibus, qualia sunt: Polypod. viol. ceterach. lupul. eupator. scolopendr. fl. genist. Epithym. cort. cappar. rad. aperient. pimpinell. &c. Syr. de fum capill. ♀ byzant. oxymel f. & C. de 5. rad. &c. quibus semper admisceantur sem. anis. scæn. & pro placito variæ præparentur Remediorum formulæ;

TH. LX.

Evacuatur verò convenientibus melanagogis, utpote polypod. epithym. fol. sen. helleb. nigr. myrobal. Confect. hamech. diasen. Syr. hell. Quercet. de Pom. laxat. Pil. de fum. de Ammoniac. Quercet. anti. Quercet. de lap. Laz. Extr. hell. nigr. &c.

TH. LXI.

Tertiæ denique Indicationi, quam vires ostendunt, ut satisfaciamus, convenientemq; Patienti dietam, ex sex rer. non nat. legitimo usu dependentem præscribamus, restat;

TH. LXII.

Aër itaque sit moderatè calidus, & purus, non nebulosus, nec tetricis vaporibus infectus; caveat æger à frigore, ventis, solaribus, & Lunaribus radiis;

TH. LXIII.

Cibus sit *ἑπιπλήσιος*, & *ἑυχολύσιος*, ac parum excrementosus, cujus generis sunt: Cremor pisanæ, panis triticeus benè subactus, & studiosè cum modico sale, & cumino in clibano coctus; Carnes perdicum, gallinarum, pullorum gallinaceorum, Caponum, Vitulorum, & juscula ex his parata, quibus simul incoquantur hyssop. satureia, rosmar. major. saly. fl. borrag. bugloss. viol. &c. & admisceantur sem. anif. fenic. carvi, cummin. &c. Ex piscibus sint saxatiles, funduli, lupi, &c. Non verò nisi latrante stomacho, parum tamen, & imprimis tempore cœnæ comedendum, interque cibandum talis observandus ordo, ut, quæ fluida, & facilioris coctionis sint, præmittantur, solida verò, & difficiliora coctu modicè sumpta, & benè correcta subsequantur; Interdum etiam à Cœnâ planè abstinere plurimum juvabit, & vel Paroxysmum præcavebit, vel tamen mitigabit; nec minus quoque profuturum est, si in ultimâ mensâ, & post pastum ægri utantur cibus adstringentibus, pyris, Cydoniis. &c. Abstinendum est autem à Cibus frigidis, crassis, flatulentis, melancholicis, & ingluvie, & satietate nimîâ.

TH. LXIV.

Potus sit Cerevisia optimæ notæ, non crassa nec flatulenta, inter quas VVurzensis, & Servestana optima; Vinum, si ipsi est assuetus ægrotus exhibeatur album, tenue, aquosum, & dilutum, Neccarinum, absynthites, & salviatum, modicè tamen sumtum; Poterit etiam cum fructu pro potu assumere aquam, non simplicem, quia inflat, sed decoctam cum passulis minoribus, sem. anif.

fenic. cinamom. item & aliis. Vidus Vid. summoperè commen-
dat vinum, præsertim si vapores ab humore melancholico eleva-
ti fuerint, quod ex pomis dulcibus, & maturis elicitur, *l. 2. de Cur.
membr. c. 19.*

TH. LXV.

Somnus, utpote qui causam hujus mali maximè promo-
vet, moderatus sit, ac naturalem mensuram non excedat, in quo
decubitus forma observanda quoq; , præsertim autem supinus, &
qui in torso sit, vitandus; Cubantem enim in latus dextrum, vel
sinistrum decumbere decet, manûs, cervicem, & Crura paulum
reducta habere, & omne corpus molliter positum; ita enim ple-
riq; benè valentium cubant, *Gal. in Comment. l. 1. Prasag. num. 6.*
nec quoq; post passum statim & super satietatem, sed post duas
aut tres à cœnâ horas dormiendum est; Circâ lectum suspen-
datur lavendul. puleg. mentha. thym. rosmar. rad. pæon. &c. quæ
odoris suavitate Caput, ne tam facîle quosvis vapores recipiat,
& receptos loveat, corroborare, Spiritûsq; reficere apta sunt;

TH. LXVI.

Exercitiâ sint moderata, & tempore conveniente insti-
tuta;

TH. LXVII.

Alvi & Vesicæ excrementa, pro copiâ ingestorum ratione,
consuetæ item vel per Uterum, vel per Hemorrhoides evacuatio-
nes solito tempore succedant, Arte, si non à Naturâ.

TH. LXVIII.

Procul deniq; relegentur Animi Pathemata, imprimis ve-
rò tristitia, fabulæ veneræ, turpesq; cogitationes, & non in-
consuetus; Animi verò, quocunq; modo id fieri possit, concilie-
tur tranquillitas.

TH. LXIX.

Peractis hisce, si conjuncta virium prostratio est, Partium

corroboracioni tam intrinsecus exhibitis, quam extrinsecus applicatis studere, Instituti ratio postulat.

TH. LXX.

Circa Cor, & Præcordia fieri possunt vel inunctiones ex balsam. cinam. caryophyll. citr. &c. sacculi applicentur vino, aq. meliss. viol. cinam. borrag. carbuncul. fl. aurant. ros. &c. inorati; vel exhiberi potest Conf. de hyacinth. Alkerm. cordial. Spec. liberant. cord. temperat. El. de gemm. cal. &c.

TH. LXXI.

Ad Capitis corroboracionem profunt: Conserv. stæchad. salv. beton. Anthos. spec. diamb. diamosch. dulc. dianif. Quinta Essentia Matthiol. aq. lavendul. Apopl. Langii, & Epilept. ejusdem. Spir. lil. convall. ceras. nigr. Bals. major. rosmar. Apopl. &c.

TH. LXXII.

Præterea etiam fieri possunt Capitis, & Pedum lotiones, ex herb. menth. Serpill. chamomill. Origan. majoran. stæchad. calaminth. in aquâ, vel cerevisia decoctis; Embrochæ quoq; ex tali decocto, vel aq. majoran. salv. spic. nard. roris marin. &c. Et Cucuphæ ex cort. citr. cyper. caryoph. arom. herb. major. fl. beton. stæchad. arab. ros. rubr. succin. mastiches. lign. aloes, mosch. ambrâ, &c.

TH. LXXIII.

Circa Ventriculum inunctiones fiant ex Ol. nuc. mosch. per express. cinam. mastich. aneth. menth. destill. &c. Ceratum quoq; stomachal. Gal. vel de ladan. Craton, sive de crustâ panis regioni ventriculi imponi potest salubriter; Plura quarantur apud Practicos & imprimis Sennert. 1. Prax. Part. 1. c. 10. & Plat. Tract. 2. de Function. lesion. c. 4.

TH. LXXIV.

Specificum in hoc Affectu recommendatur semen Pæoniæ maris justo tempore collectum, si tritum illud ad gr. XV. in potu, vel

vel aq. fl. til. lil. convall. vel ceras. nigr. manè & vesperi sumatur ʒss
Alexand. Veronenf. l. 1. c. 13. Forest. Obs. l. 10. de morb. Cereb. Obs. 50.

TH. LXXV.

Amuletorum deniq; loco esse possunt semen, & Radices
Pœoniæ, Corallia, lapis pyrites, *Merat. l. 1. de intern. morb. Cur. c.*
10. rûta semen caligæ ipsius qui noctu somniat, nescientis tamen
suspendendum esse svadet Gal. l. 3. de Medicin. facile parabilib. &
lib. de incantat. sardam XX. gran. pondere collo suspensam,
aut in digito gestatam, ne homines in somno horribilia videant,
prohibere legitur; Anisum quoq; pulvinis, culcitrisq; insper-
sum, uti quoq; lupina pellis substrata Ephialticos ab affectu
tutos reddere creditur, Petr. Forest. l. 10. Observ. de Morb.

Cereb. in Schol. ad Obser-
vat. 50.

E I N I S.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3000
WWW.CHICAGO.EDU

FINIS

